

Projekt edukacyjny: DOBRE MANIERY NIE TYLKO DLA DYPLOMATÓW

Grupa: uczniowie klasy 5 lub 6.

Czas: 1 godz. + 3 godz. lekcyjne na realizację projektu.

Cele

Uczeń:

- rozumie, że w kontaktach międzyludzkich ważne jest przestrzeganie zasad savoir-vivre'u,
- umie znaleźć informacje na temat zasad savoir-vivre'u,
- poznaje zasady obowiązujące w różnych sytuacjach i miejscach, np. w szkole, teatrze, przy stole, w środkach komunikacji, podczas wizyty w czyimś domu i przyjmowaniu gości u siebie
- bierze udział w projekcie, którego celem jest popularyzowanie zasad savoir-vivre'u,
- opracowuje z grupą materiały w wybranej przez siebie formie, np. w postaci internetowego poradnika savoir-vivre'u.

Metody i formy pracy: metoda projektu, burza mózgów, dyskusja, działania praktyczne (szukanie materiałów w literaturze i Internecie, selekcja materiałów, przetwarzanie), działania twórcze – planowanie zawartości poradnika, projektowanie jego formy, prezentacja efektów pracy; praca w grupach, praca indywidualna.

Środki dydaktyczne: komputery i laptopy, drukarka, dostęp do Internetu, kartki A4, duże arkusze papieru, flamastry, kredki, pojedyncze litery tworzące słowa: SAVOIR-VIVRE, KINDERSZTUBA, BON TON (dla każdego wyrazu w innym kolorze), karteczki samoprzylepne, quiz *Dobre maniery* (załącznik) albo w wersji interaktywnej *Kindersztuba? Mamy ją!* (<http://LearningApps.org/watch?v=pqjnt78a201>).

Literatura:

B. Guzowska, *Dobre wychowanie. Savoir-vivre dla dzieci*, wyd. Literat Henryk Płonczyński (książka w formie eBooka).

J. Jabczyńska, M. Przewoźniak, *Współczesny savoir-vivre dla nastolatków*, Wydawnictwo Publicat.

G. Kasdepke, *Bon czy ton. Savoir-vivre dla dzieci*, wyd. Literatura.

J. Krzyżanek, *Dobre maniery, czyli savoir-vivre dla dzieci*, wyd. Papiilon, Publicat.

Ks. J. Stańczuk, *Savoir-vivre dla dzieci. Poradnik o dobrym wychowaniu*, Wydawnictwo i Drukarnia Sióstr Loretanek.

Lekcja 1. CO TO JEST KINDERSZTUBA?

Celem pierwszych zajęć jest uświadomienie uczniom, że przestrzeganie zasad współżycia i norm określanych jako savoir-vivre jest ważne, że osoby, które umieją się zachować, są lepiej postrzegane, bardziej lubiane, a dzięki temu pod pewnymi względami jest im w życiu łatwiej.

Pierwsze zajęcia mają też stanowić przynętę, żeby uczniowie zechcieli zgłębić temat i samodzielnie opracować poradnik savoir-vivre'u, a następnie udostępnić go innym uczniom w szkole.

Przebieg zajęć

1. SAVOIR-VIVRE, KINDERSZTUBA, BON TON – układanie słów z rozsypanki literowej, szukanie ich znaczenia. Uczniowie, wchodząc do klasy, losują po jednej literze. Osoby, które mają litery w tym samym kolorze, dobierają się w grupy. Próbuje ułożyć wyrazy. Jeśli mają z tym problem, nauczyciel może udzielać podpowiedzi, np. *Pierwsza litera waszego wyrazu to...* Po ułożeniu wyrazu uczniowie zapisują go drukowanymi literami na kartce papieru. Jeśli znają znaczenie, zapisują je poniżej, jeśli nie – szukają znaczenia w słowniku wyrazów obcych albo w słownikach internetowych.
2. Grupy prezentują swoje kartki – podają wyrazy i ich znaczenia. Nauczyciel pyta o wnioski – uczniowie powinni zauważyć, że w gruncie rzeczy ułożone przez nich wyrazy znaczą mniej więcej to samo. Nauczyciel pyta, kto uważa, że znajomość savoir-vivre’u jest potrzebna, a kto sądzi, że nie. Zwolennicy i przeciwnicy znajomości savoir-vivre’u podają argumenty, np. podają przykłady, kiedy przestrzeganie zasad jest ważne, kiedy ich nieznanie szkodzi (albo że savoir-vivre to przeżytek). Nauczyciel podsumowuje tę część lekcji stwierdzeniem, że ma nadzieję przekonać wszystkich, że umiejętność zachowania się w różnych sytuacjach jest ważna.
3. Nauczyciel proponuje uczniom quiz sprawdzający ich znajomość zasad savoir-vivre’u (załącznik). Można go wydrukować albo skorzystać z interaktywnego quizu na platformie Learning Apps. Zadanie można wykonywać w parach, a zwycięzców nagrodzić jakimiś drobiazgami i dyplomami.
4. Nauczyciel pyta, jakich obszarów życia (sytuacji) dotyczył quiz. Jakie sytuacje nie zostały uwzględnione, a też są ważne? Jeden z uczniów zapisuje propozycje na dużym arkuszu papieru, np. *Przy stole, Z wizytą, W szkole, W środkach komunikacji, W kinie w teatrze, W kościele* itd. Nauczyciel pyta uczniów, jaką formę mógłby mieć poradnik dotyczący savoir-vivre’u, aby była ona atrakcyjna dla dzieci i młodzieży. Propozycje uczniów zapisujemy na arkuszu, np. komiks, blog internetowy, plakaty ze scenkami i krótkimi poradami, książeczka. Im więcej propozycji, tym lepiej.
5. Nauczyciel proponuje uczniom, aby pogłęбили swoją wiedzę na temat zasad savoir-vivre’u i opracowali poradnik, który zaprezentowałiby innym klasom. Praca nad poradnikiem odbywałaby się metodą projektu. Można go zrealizować z całą klasą np. w ten sposób, że uczniowie pracowaliby w grupach, a każda grupa stworzyłaby poradnik w wybranej przez siebie formie i skupiłaby się na konkretnej tematyce, np.: *Przy stole, Z wizytą, W szkole, W środkach komunikacji, W kinie w teatrze*. Jeśli tylko część uczniów byłaby zainteresowana projektem, to mogą go zrealizować, a efekty zaprezentować pozostałym. Nauczyciel zapisuje osoby chętne do udziału w projekcie. Jeśli klasa nie pracowała wcześniej metodą projektu, nauczyciel wyjaśnia, na czym taka praca polega¹.

Jeśli nad projektem będzie pracowała cała klasa, to kolejne trzy godziny wychowawcze poświęcamy na zaplanowanie projektu, podział zadań, gromadzenie i opracowanie materiałów. Prezentacja efektów pracy projektowej może się odbyć podczas apelu albo w formie wystawy, może też polegać na zareklamowaniu bloga czy strony internetowej, jeśli uczniowie zdecydują się stworzyć poradnik w takiej formie.

¹ Materiały na temat pracy metodą projektu znajdują się w zakładce *Efektywne nauczanie*.

Załącznik

Quiz DOBRE MANIERY

1. Dziewczyna i chłopak mijają się na ulicy. Które z nich powinno pierwsze powiedzieć „Cześć”?

- A. Chłopak. B. Dziewczyna. C. Starsze z nich. D. Młodsze z nich.

2. Przychodzi do Ciebie koleżanka. Twój rodzice jej nie znają. Jak przebiega prezentacja?

- A. Przedstawiasz rodziców koleżance.
 B. Sami się sobie przedstawiają.
 C. Przedstawiasz koleżankę rodzicom.
 D. Koleżanka mówi „Dzień dobry”. Rodzice nie poznają jej imienia.

3. Kiedy witają się kobieta i mężczyzna, kto pierwszy powinien podać rękę?

- A. Mężczyzna. C. Podają je sobie równocześnie.
 B. Kobieta. D. Nie ma to żadnego znaczenia.

4. Uzupełnij luki w zdaniach.

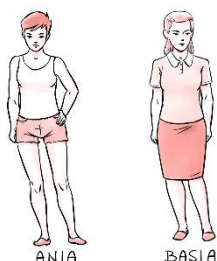
Kwiaty wręczamy 1 _____, 2. _____.

1.	A. rozpakowane	B. zapakowane w papier
2.	A. główkami do dołu	B. główkami do góry

5. Prawda czy fałsz?

1	Goście powinni zawsze zdejmować buty.	P	F
2	Zaproszeni na jakąś godzinę przychodzimy punktualnie – nigdy przed czasem i nie później niż 15 minut po czasie.	P	F

6. Prawda czy fałsz?

1.	Ubiory obu dziewcząt są odpowiednie do szkoły.	P	F
2.	Basia może pójść w takim stroju z wizytą do cici.	P	F
3.	Strój Ani nie jest odpowiedni ani do kościoła, ani do teatru.	P	F

7. Podczas przedstawienia teatralnego

- A. można żuć gumę i jeść, ale po cichu, bez mlaskania.
- B. trzeba wyłączyć telefon.
- C. można rozmawiać szeptem.
- D. można mieć na widowni kurtkę.

8. Prawda czy fałsz?

1. Wypada telefonować do godziny 23.00.	P	F
2. Rozmowę telefoniczną kończy osoba, która wykonała połączenie.	P	F

9. Wskaż zasady, które obowiązują w środkach komunikacji publicznej.

1. Można rozmawiać przez telefon bez ograniczeń.	P
2. Nie wolno jeść.	P
3. Nie należy, opowiadając o kimś, wymieniać nazwiska tej osoby.	P

10. W środkach komunikacji miejskiej miejsca siedzące przysługują w pierwszej kolejności

- A. mężczyznom. B. dzieciom w wieku szkolnym. C. kobietom.

11. Gdy autobus zatrzymuje się na przystanku, pasażerowie

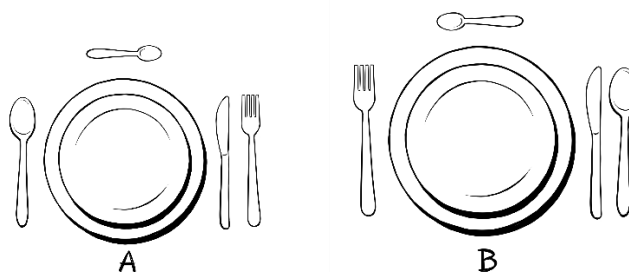
- A. wsiadają i wysiadają równocześnie.
- B. najpierw wsiadają.
- C. najpierw wysiadają.

12. Uzupełnij luki w zdaniu.

Drób 1. _____, a rybę jemy 2. _____.

1.	A. wypada jeść rękoma	B. należy jeść dwoma widelcami	C. należy jeść łyżką i widelcem
2.	A. nożem i widelcem	B. łyżką i widelcem	C. dwoma widelcami

13. Który rysunek przedstawia poprawnie przygotowane nakrycie – A czy B?

14. Prawda czy fałsz?

1. Kiedy pijemy herbatę, wyjmujemy łyżeczkę ze szklanki lub filiżanki.	P	F
2. Skrzyżowane na pustym talerzu sztućce to informacja dla kelnera: „Dziękuję, skończyłem”.	P	F
3. Serwetkę, która leży przy talerzyku, należy położyć na kolanach.	P	F

15. Kiedy siedzisz na ławce na szkolnym korytarzu, podchodzi nauczycielka, żeby z Tobą porozmawiać. Jak powinnaś/powinieneś się zachować?

- A. Rozmawiasz uprzejmie, nie wstając.
- B. Proponujesz nauczycielce, żeby usiadła obok ciebie.
- C. Wstajesz i rozmawiasz na stojąco.
- D. Szybko wstajesz i proponujesz: „Chodźmy do klasy”.

16. Do klasy podczas lekcji wchodzi pani woźna. Które zachowanie jest właściwe?

- A. Uczniowie nie reagują, bo pani woźna nie przyszła do nich.
- B. Uczniowie wstają i mówią „Dzień dobry”.
- C. Przewodniczący klasy mówi: „Dobrze, że pani przyszła, kolega pochlapał podłogę farbą”.
- D. Uczniowie pytają: „Po co pani przyszła?”.

17. Wskaż dwa wyrazy bliskoznaczne słowa **nietakt**.

- A. gafa
- B. brak rytmu
- C. faux pas (wym fo pa)
- D. kindersztuba

Odpowiedzi

1 – A; 2 – C; 3 – B; 4 – 1A, 2B; 5 – 1F, 2P; 6 – 1F, 2P, 3P; 7 – B; 8 – 1F, 2P; 9 – 2P, 3P; 10 – C; 11 – C; 12 – 1A, 2A; 13 – B; 14 – 1P, 2F, 3P; 15 – C; 16 – B; 17 – A, C.

Komentarz do quizu

Gospodarze nie powinni żądać od gości zdejmowania butów, zwłaszcza jeśli są to np. wizytowe pantofle włożone do eleganckiej sukienki czy garnituru. Goście zaś powinni zaproponować, że zdejmą buty, jeśli są mokre lub zabłocone.

Nie wypada telefonować po 22.00, chyba że dzwoniemy do kogoś, z kim jesteśmy w bardzo bliskich relacjach i wiemy, że nasz telefon nie zakłóci spokoju osoby, do której dzwoniemy, ani jej domowników. Można też telefonować, gdy sprawa jest niecierpiąca zwłoki.

W autobusie, tramwaju, metrze nie należy używać telefonu bez potrzeby. Jeśli musimy zadzwonić lub odebrać telefon, mówimy niezbyt głośno i staramy się szybko zakończyć rozmowę. Nie wymieniamy nazwisk.

Kiedyś uważano, że rybę należy jeść dwoma widelcami. Obecnie zaleca się używanie noża i widelca, ponieważ jest to wygodniejsze, a na talerzu panuje większy porządek. W restauracjach do ryb podaje się specjalne sztucce – nóż i widelec mają nieco inny kształt niż te do mięsa.